

Det här är ett sammandrag av det ursprungliga beslutet som finns på regionförvaltningsverkets webbplats www.avi.fi på finska under Koronapåttökset och på svenska under Coronadelgivningar

BESLUT OM OBLIGATORISK HÄLSOKONTROLL ENLIGT 16 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER VID GRÄNSÖVERGÅNGARNA INOM REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLANDS OMRÅDE

ÄRENDE

Beslut med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar om obligatorisk hälsokontroll för att förhindra spridning av den i 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar avsedda allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 som orsakas av viruset SARS-CoV-2.

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) har 27.11.2021 utfärdat ett styrningsbrev om åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar för de resenärer som har vistats i länder där spridning av virusvarianten B.1.1.529 har konstaterats.

Enligt uppgifter från **Institutet för hälsa och välfärd** 27.11.2021 anser institutet på basis av den aktuella epidemiologiska informationen och med beaktande av försiktighetsprincipen att en persons vistelse i följande länder kan leda till att personen utsätts för den nya virusvarianten B1.1.529 (omikron): Sydafrika, Namibia, Botswana, Zimbabwe, Lesotho, Eswatini (Swaziland), Moçambique och Malawi.

Institutet för hälsa och välfärd har 27.11.2021 publicerat webbsidan "Den nya coronavirusvarianten av särskild betydelse omikron (B.1.1.529)" <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset/coronavirusvarianter/den-nya->

coronavirusvarianten-av-sarskild-betydelse-omikron-b.1.1.529- där institutet kommer att uppdatera en förteckning över de länder i vilka det finns risk för att personer som vistas där utsätts för den nya virusvarianten omikron.

Social- och hälsovårdsministeriet har 1.12.2021 (VN/31072/2021) korrigerat styrningsbrevet som utfärdades 27.11.2021. Enligt korrigeringen kan det bestämmas att förare inom person- eller godstransporter som är verksamma i transport- eller logistikbranschen, besättningen på fartyg, luftfartyg och tåg när de är i arbete eller avlösande besättning när de är på väg till eller från sina arbetsuppgifter inte behöver delta i hälsokontroller. Dessa personer inom transport- och logistiksektorn bör dock ges möjlighet att delta i ett covidtest om de så önskar och om de har symtom som tyder på covid-19 eller om det annars finns anledning att misstänka coronavirussmitta.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Förordnande

Regionförvaltningsverket förordnar med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar att alla personer som under de senaste 14 dyggen har vistats i länder där man har upptäckt spridning av virusvarianten B.1.1.529 (omikron) och som anländer till Finland via gränsövergångarna inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands område ska delta i den hälsokontroll som hälsovårdsmyndigheterna ordnar i syfte att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19.

Institutet för hälsa och välfärd har en webbsida där de uppdaterar en förteckning över de länder i vilka spridning av viruset B.1.1.529 (omikron) har upptäckts.

Förordnandet gäller inte barn under 6 år. Förordnandet gäller inte heller transport- och logistikpersonal i deras arbetsuppgifter eller när de förflyttar sig till sina arbetsuppgifter.

Förordnandet är i kraft 01.12.2021–31.12.2021.

Det här beslutet upphäver för perioden 1.12.2021–31.12.2021 de beslut enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar som Regionförvaltningsverket i Södra Finland meddelade den 27 november 2021 (ESAVI/41477/2021 och ESAVI/41482/2021).

Motivering

Tillämpade bestämmelser

Enligt 14 § i samma lag ska kommunen anordna allmänna vaccinationer och hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Det är frivilligt att delta i vaccinationer eller hälsokontroller.

Enligt 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om undersökningen behövs för att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Det är frivilligt att delta i hälsokontrollen.

Hälsokontrollen görs av läkare eller under läkares uppsikt av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården med lämplig utbildning. Som en del av kontrollen kan nödvändiga prover tas och andra undersökningar utföras som inte medför betydande olägenhet för den som undersöks.

Enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som avses i 14 och 15 §, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Beslutet kan riktas till en enskild person eller till flera personer.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om obligatorisk hälsokontroll av en enskild person, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

I 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att den som har insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom och den som har utsatts eller med fog misstänks ha utsatts för smitta av en sådan sjukdom ska för den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som utreder saken uppge sitt namn, sitt födelsedatum eller sin personbeteckning, sina kontaktuppgifter, sin hemkommun och eventuell annan vistelseort samt andra nödvändiga uppgifter som behövs för att förhindra spridningen av den smittsamma sjukdomen. Den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom ska, för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids, för den

yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som utreder saken uppge sin uppfattning om hur, när och var han eller hon har smittats samt namnen på de personer som eventuellt kan ha varit smittkälla eller kan ha blivit smittade.

I 88 § i lagen om smittsamma sjukdomar hänvisas till 44 kapitlet 2 § i strafflagen (39/1889) som innehåller bestämmelser om straff för hälsoskyddsförseelse. Enligt bestämmelsen i strafflagen ska den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot den skyldighet som påförts enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar dömas till böter eller fängelse i högst tre månader för hälsoskyddsförseelse.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Slutsatser

Ur ett samhällsligt perspektiv är det viktigt att förebygga spridningen av den smittsamma sjukdomen covid-19 för att medborgarnas grundläggande rätt till liv och trygghet ska kunna säkras. När det gäller att förebygga spridningen av covid-19-smitta är centrala metoder att identifiera smittkällor och dem som har exponerats för smitta samt att förhindra fortsatt smittspridning.

I Sydafrika och Botswana har det upptäckts en ny virusvariant, B.1.1.529, med flera mutationer i arvsmassan lokaliserade till strukturen hos virusets spikeprotein. På grund av mutationerna befarar man att viruset kan spridas effektivare än tidigare varianter och eventuellt leda till sjukdomsfall även bland personer som redan haft infektionen eller som är fullvaccinerade. EU-länderna har 26.11.2021 beslutat att aktivera nödbromsmekanismen för hälsosäkerheten vid gränserna, vilket innebär att EU-länderna omedelbart måste avbryta passagerartrafiken från Botswana, Eswatini, Lesotho, Moçambique, Namibia, Sydafrika och Zimbabwe. I enlighet med EU-riktlinjerna ska medlemsländerna testa och sätta alla resenärer som anländer från dessa länder i karantän, oberoende av deras vaccinationsstatus, samt förebygga eventuell fortsatt smittspridning genom att sörja för en så effektiv smittspårning som möjligt.

Enligt uppgifter från Institutet för hälsa och välfärd 27.11.2021 anser institutet på basis av den aktuella epidemiologiska informationen och med beaktande av försiktighetsprincipen att en persons vistelse i följande länder kan leda till att personen utsätts för den nya virusvarianten B1.1.529 (omikron): Sydafrika, Namibia, Botswana, Zimbabwe, Lesotho, Eswatini (Swaziland), Moçambique och Malawi. Institutet för hälsa och välfärd har en webbsida (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset/coronavirusvarianter/den-nya->

coronavirusvarianten-av-sarskild-betydelse-omikron-b.1.1.529-) där institutet uppdaterar en förteckning över de länder i vilka det finns risk för att personer som vistas där utsätts för den nya virusvarianten B1.1.529 omikron.

Social- och hälsovårdsministeriet anser att den nya virusvarianten B.1.1.529 utgör en betydande risk för att befolkningens hälsa och välfärd ska äventyras, för att vaccinationsskyddet ska blir otillräckligt och att epidemiläget väsentligt ska försämrats. Eftersom närmare forskningsdata fortfarande saknas bör man i enlighet med försiktighetsprincipen bemöta det hot som virusvarianten utgör genom effektiva åtgärder med vilka man strävar efter att identifiera alla personer som kan vara infekterade med virusvarianten, förhindra eventuell fortsatt smittspridning och på så sätt förhindra spridning av den sjukdom som varianten orsakar. I enlighet med ministeriets ståndpunkt är det motiverat att omedelbart överväga att kräva att alla resenärer som under de senaste 14 dyggen har vistats i länder där spridning av virusvarianten har upptäckts ska delta i en obligatorisk hälsokontroll i enlighet med 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar oberoende av deras symptom eller vaccinationsstatus.

Enligt social- och hälsovårdsministeriet kan beslutet om obligatorisk hälsokontroll också gälla personer som kan uppvisa de intyg som krävs enligt 16 a § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Social- och hälsovårdsministeriet har 1.12.2021 korrigerat sitt styrningsbrev på så sätt att det kan bestämmas att förare inom person- eller godstransporter som är verksamma i transport- eller logistikbranschen, besättningen på fartyg, luftfartyg och tåg när de är i arbete eller avlösande besättning när de är på väg till eller från sina arbetsuppgifter inte behöver delta i obligatoriska hälsokontroller enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Dessa personer inom transport- och logistiksektorn bör dock ges möjlighet att delta i ett covidtest om de så önskar och om de har symptom som tyder på covid-19 eller om det annars finns anledning att misstänka coronavirussmitta.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland anser att inresebestämmelserna enligt 16 a – g § i lagen om smittsamma sjukdomar i och med upptäckten av den nya virusvarianten inte ensamma är tillräckliga och att ett beslut enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar på basis av en helhetsbedömning är nödvändigt i den här omfattningen vid gränsövergångarna inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands område.

I enlighet med det som ovan i det här beslutet framförts under punkten *förordnande* bestämmer regionförvaltningsverket med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar att alla personer som under de senaste 14 dyggen har vistats i länder där man har upptäckt spridning av virusvarianten B.1.1.529 (omikron) och som anländer till Finland via

gränsövergångarna inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands område ska delta i den hälsokontroll som hälsovårdsmyndigheterna ordnar i syfte att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19.

Institutet för hälsa och välfärd har en webbsida där de uppdaterar en förteckning över de länder i vilka spridning av viruset B.1.1.529 (omikron) har upptäckts.

Förordnandet gäller inte barn under 6 år. Förordnandet gäller inte heller transport- och logistikpersonal i deras arbetsuppgifter eller när de förflyttar sig till sina arbetsuppgifter.

Det här föreläggandet är i kraft under tiden 01.12.2021–31.12.2021. Regionförvaltningsverket har bedömt att på grund av det allvarliga läget ska förordnandet träda i kraft omedelbart.

Det här beslutet upphäver för perioden 1.12.2021–31.12.2021 de beslut enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar som Regionförvaltningsverket i Södra Finland meddelade den 27 november 2021 (ESAVI/41477/2021 och ESAVI/41482/2021).

Om en person som med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar har förordnats delta i hälsokontroll, men inte iakttar denna skyldighet kan den läkare i kommunen eller sjukvårdsdistriktet som ansvarar för smittsamma sjukdomar begära handräckning med stöd av 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Regionförvaltningsverket konstaterar vidare att om en person vägrar delta i en obligatorisk hälsokontroll enligt detta beslut kan bestämmelserna i 44 kapitlet 2 § i strafflagen bli tillämpliga. Enligt 44 kapitlet 2 § i strafflagen ska den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot den obligatoriska hälsokontrollen enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar dömas till böter eller fängelse i högst tre månader för hälsoskyddsförseelse, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Grundlagen (731/1999) 7, 10, 22 §

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 6, 8, 9, 14, 15, 16, 16 a – g §, 22, 60, 63, 88 och 89 §

Strafflagen (39/1889) 44 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol. En besvärshanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Detta beslut verkställs omedelbart med stöd av 91 § i lagen om smittsamma sjukdomar trots eventuellt överklagande.

YTTERLIGARE INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Anne Hiiri, tfn 0295 016 000 (växeln).

ställföreträdande direktör,
chef

Riku-Matti Lehikoinen

chef,
regionförvaltningsöverläkare

Anne Hiiri

BILAGOR

Bilaga 1, Kommunerna inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med den 31 december 2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommuner och samkommuner inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde

Sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde, som ombes informera kommunernas läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar om beslutet

Polisinrättningarna inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde

Räddningsverken inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde

Gränsbevakningsväsendets stab som ombes informera gränsövergångsställena i Södra Finland om beslutet

Tullen

Helsingfors Hamn Ab

Lappeenranta Airport

Finavia Abp

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Avgiftsfritt